Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
ELEANOR SHARPSTON
prezentate la 22 septembrie 2016[1]

Cauza C-79/15 P

Consiliul Uniunii Europene
împotriva

Hamas

„Recurs – Măsuri restrictive adoptate în vederea prevenirii terorismului – Menținerea persoanelor, grupurilor și entităților pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 – Poziția comună 2001/931/PESC – Articolul 1 alineatele (4) și (6) – Procedură – Înțelesul noțiunii «autoritate competentă» – Valoarea informațiilor disponibile în domeniul public – Dreptul la apărare – Obligația de motivare – Consiliul Uniunii Europene a formulat recurs împotriva Hotărârii Tribunalului în cauza”

1. T-400/10[2] (denumită în continuare „hotărârea atacată”) prin care s-au anulat o serie de decizii ale Consiliului și de acte de punere în aplicare ale Consiliului în măsura în care, în vederea combaterii terorismului, acestea au inclus Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem) pe lista persoanelor, grupurilor și entităților cărora sau în beneficiul cărora este interzisă furnizarea de servicii financiare. Tribunalul a anulat respectivele decizii și acte din cauza, printre altele, a motivării insuficiente a acestora și a motivelor pe care Consiliul și-a întemeiat decizia de a menține Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem) pe lista respectivă.

2. Consiliul susține că, în hotărârea atacată, Tribunalul a săvârșit o serie de erori de drept:

– evaluând utilizarea de către Consiliu a informațiilor disponibile în domeniul public pentru revizuirea periodică a măsurilor adoptate;

– neconcluzionând că decizia autorităților competente din Statele Unite ale Americii (denumite în continuare „SUA”) au constituit un temei suficient pentru înscrierea Hamas pe lista persoanelor, a grupurilor și a entităților cu privire la care se interzice furnizarea de servicii financiare către sau în beneficiul acestora și

– neconcluzionând că decizia autorităților competente din Regatul Unit constituia un temei suficient pentru înscrierea Hamas pe lista persoanelor, a grupurilor și a entităților cu privire la care se interzice furnizarea de servicii financiare către sau în beneficiul acestora.

1 Limba originală: engleza.

2 Hotărârea din 17 decembrie 2014, Hamas/Consiliul, T-400/10, EU:T:2014:1095.

Cadrul juridic

3. Cadrul juridic general care este prezentat la punctele 3-12 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-599/14 P, Consiliul/LTTE, prezentate în aceeași zi cu concluziile noastre prezentate în prezentul recurs, este, în egală măsură, relevant pentru prezenta procedură de recurs. Nu îl vom reitera aici.

4. Mai întâi, Consiliul a inclus „Hamas-Izz al-Din al-Qassem (aripa teroristă a Hamas)" în anexele la Poziția comună 2001/931/PESC [3] și la Decizia 2001/927/CE a Consiliului [4]. Respectivul grup a rămas pe liste. Începând de la data de 12 septembrie 2003, grupul înscris pe liste figurează sub denumirea „Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem)". La data introducerii acțiunii sale în fața Tribunalului, grupul respectiv (denumit în continuare «„Hamas", inclusiv „Hamas-Izz al-Din al-Qassem"») a fost menținut pe listă ca urmare a Deciziei 2010/386/PESC a Consiliului [5] și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 610/2010 [6] al Consiliului (denumite în continuare „actele Consiliului din iulie 2010").

5. La 13 iulie 2010, Consiliul a publicat un aviz (denumit în continuare „avizul din iulie 2010") în atenția persoanelor, grupurilor și entităților care figurează pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 al Consiliului [7] [denumită în continuare „lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3)"] [8]. Prin avizul din iulie 2010, Consiliul a informat persoanele, grupurile și entitățile înscrise pe lista prevăzută de Regulamentul nr. 610/2010 că, în opinia sa, motivele pentru menținerea acestora pe lista respectivă sunt în continuare valabile și, în consecință, a decis menținerea acestora pe lista respectivă. În continuare, Consiliul a menționat că persoanele, grupurile și entitățile vizate pot adresa Consiliului o cerere pentru a obține expunerea de motive privind menținerea acestora pe listă (cu excepția cazului în care expunerea de motive le-a fost deja comunicată). De asemenea, acesta le-a informat cu privire la dreptul lor de a depune, în orice moment, o cerere adresată Consiliului, însoțită de toate documentele justificative, pentru reanalizarea deciziei de includere și de menținere a acestora pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3).

6. Hamas a fost ulterior menținută pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) prin următoarele acte:

– Decizia 2011/70/PESC a Consiliului [9] și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 83/2011 al Consiliului [10] (denumite în continuare „actele Consiliului din ianuarie 2011"), împreună cu un aviz publicat la 2 februarie 2011 [11] (denumit în continuare „avizul din februarie 2011"). Consiliul a trimis Hamas expunerea de motive privind menținerea acesteia pe lista respectivă prin scrisoarea din 2 februarie 2011, comunicată Hamas la 7 februarie 2011 (denumită în continuare „scrisoarea din 2 februarie 2011");

3 Poziția comună a Consiliului din 27 decembrie 2001 privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului (JO 2001, L 344, p. 93, Ediție specială, 18/vol. 1, p. 179), cu modificările ulterioare.

4 Decizia din 27 decembrie 2001 privind instituirea listei prevăzute la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 al Consiliului privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului (JO 2001, L 344, p. 83).

5 Decizia din 12 iulie 2010 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931 (JO 2010, L 178, p. 28).

6 Regulamentul de punere în aplicare din 12 iulie 2010 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1285/2009 (JO 2010, L 178, p. 1). Interpretarea și validitatea regulamentului respectiv fac de asemenea obiectul cauzei C-158/14, A și alții, cu privire la care ne vom prezenta concluziile la data de 29 septembrie 2016.

7 Regulamentul din 27 decembrie 2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului (JO 2001, L 344, p. 70), astfel cum a fost modificată ultima dată.

8 JO 2010, C 188, p. 13.

9 Decizia din 31 ianuarie 2011 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC (JO 2011, L 28, p. 57).

10 Regulamentul de punere în aplicare din 31 ianuarie 2011 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare nr. 610/2010 (JO 2011, L 28, p. 14).

11 Aviz în atenția persoanelor, grupurilor și entităților care figurează pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 (JO 2011, C 33, p. 14).

– Decizia 2011/430/PESC a Consiliului [12] și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 687/2011 al Consiliului [13] (denumite în continuare „actele Consiliului din iulie 2011”), împreună cu un aviz publicat la 19 iulie 2011 [14] (denumit în continuare „avizul din iulie 2011”) și expunerea de motive trimisă de Consiliu prin scrisoarea din 19 iulie 2011;

– Decizia 2011/872/PESC a Consiliului [15] și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1375/2011 al Consiliului [16] (denumite în continuare „actele Consiliului din decembrie 2011”), împreună cu un aviz publicat la 23 decembrie 2011 [17] (denumit în continuare „Avizul din decembrie 2011”);

– Decizia 2012/333/PESC a Consiliului [18] și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 542/2012 al Consiliului [19] (denumite în continuare „actele Consiliului din iunie 2012”), împreună cu un aviz publicat la 26 iunie 2012 [20] (denumit în continuare „avizul din iunie 2012”);

– Decizia 2012/765/PESC a Consiliului [21] și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1169/2012 al Consiliului [22] (denumite în continuare „actele Consiliului din decembrie 2012), împreună cu avizul publicat la 11 decembrie 2012 [23] (denumit în continuare „avizul din decembrie 2012”);

– Decizia 2013/395/PESC a Consiliului [24] și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 714/2013 al Consiliului [25] (denumite în continuare „actele Consiliului din iulie 2013”);

– Decizia 2014/72/PESC a Consiliului [26] și Regulamentul (UE) de punere în aplicare nr. 125/2014 [27] (denumite în continuare „actele Consiliului din februarie 2014”), precum și

12 Decizia din 18 iulie 2011 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931 (JO 2011, L 188, p. 47).

13 Regulamentul de punere în aplicare din 18 iulie 2011 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 și de abrogare a Regulamentelor de punere în aplicare nr. 610/2010 și nr. 83/2011 (JO 2011, L 188, p. 2).

14 Aviz în atenția persoanelor, grupurilor și entităților care figurează pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 (JO 2011, C 212, p. 20).

15 Decizia din 22 decembrie 2011 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931 și de abrogare a Deciziei 2011/430 (JO 2011, L 343, p. 54).

16 Regulamentul Consiliului din 22 decembrie 2011 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul 3) din Regulamentul nr. 2580/2001 și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare nr. 687/2011 (JO 2011, L 343, p. 10).

17 Aviz în atenția persoanelor, grupurilor și entităților care figurează pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 (JO 2011, C 377, p. 17).

18 Decizia Consiliului din 25 iunie 2012 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931 și de abrogare a Deciziei 2011/872 (JO 2012, L 165, p. 72).

19 Regulamentul Consiliului din 25 iunie 2012 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare nr. 1375/2011 (JO 2012, L 165, p. 12).

20 Aviz în atenția persoanelor, grupurilor și entităților care figurează pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 (JO 2012, C 186, p. 1).

21 Decizia din 10 decembrie 2012 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931 și de abrogare a Deciziei 2012/333 (JO 2012, L 337, p. 50).

22 Regulamentul Consiliului din 10 decembrie 2012 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare nr. 542/2012 (JO 2012, L 337, p. 2).

23 Aviz în atenția persoanelor, grupurilor și entităților care figurează pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 (JO 2012, C 380, p. 6).

24 Decizia din 25 iulie 2013 de actualizare și de modificare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931 și de abrogare a Deciziei 2012/765 (JO 2013, L 201, p. 57).

25 Regulamentul din 25 iulie 2013 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare nr. 1169/2012 (JO 2013, L 201, p. 10).

26 Decizia din 10 februarie 2014 de actualizare și de modificare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931 și de abrogare a Deciziei 2013/395 (JO 2014, L 40, p. 56).

27 Regulamentul din 10 februarie 2014 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare nr. 714/2013 (JO 2014, L 40, p. 9).

– Decizia 2014/483/PESC a Consiliului [28] și Regulamentul (UE) de punere în aplicare nr. 790/2014 [29] (denumite în continuare „actele Consiliului din iulie 2014”).

7. Tribunalul a descris conținutul expunerii de motive a actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014, după cum urmează:

„94. Expunerile de motive ale actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014 încep cu un paragraf în care Consiliul o descrie pe reclamantă drept un «grup implicat în acte de terorism care, începând din anul 1988, a comis și a revendicat în mod repetat atentate împotriva unor ținte israeliene, în special răpiri, atacuri cu arme albe și cu arme de foc ale unor civili, precum și atentate sinucigașe cu bombe în mijloace de transport în comun și în locuri publice». Consiliul afirmă că «Hamas a organizat atentate atât pe partea israeliană a „Liniei verzi”, cât și în Teritoriile Ocupate» și că, «[î]n martie 2005, Hamas a proclamat o „tahdia” (acalmie), care a condus la o reducere a activităților sale». Consiliul continuă arătând că, «cu toate acestea, la 21 septembrie 2005, o celulă a Hamas a răpit și apoi a ucis un israelian. Într-o înregistrare video, Hamas a afirmat că a răpit această persoană pentru a încerca să negocieze eliberarea unor prizonieri palestinieni deținuți de Israel». Consiliul arată că «militanți ai Hamas au participat la tiruri de rachete îndreptate împotriva sudului Israelului efectuate din Fâșia Gaza [și că], în trecut, [p]entru a comite atentate împotriva unor civili în Israel, Hamas a recrutat kamikaze oferind ajutor familiilor acestora». Consiliul arată că, «[î]n iunie 2006, Hamas [inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem] a fost implicată în operațiunea care a condus la răpirea soldatului israelian Gilad Shalit» (primul paragraf al expunerilor de motive ale actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014). Începând cu expunerea de motive a Regulamentului de punere în aplicare nr. 1375/2011 […], Consiliul indică faptul că, «la 11 octombrie 2011, [soldatul] Gilad Shalit a fost eliberat de Hamas, după ce a fost deținut cinci ani, în cadrul unui schimb de prizonieri cu Israelul».

95 În continuare, Consiliul întocmește o listă a «activităților teroriste» pe care, în opinia sa, Hamas le-a desfășurat recent, începând din luna ianuarie 2010 (al doilea paragraf al expunerilor de motive ale actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014).

96 După ce a considerat că «aceste acte intră sub incidența articolului 1 alineatul (3) [literele] (a), (b), (c), (d), (f) și (g) din Poziția comună 2001/931 și au fost comise în vederea atingerii scopurilor prevăzute la articolul 1 alineatul (3) [punctele] (i), (ii) și (iii) din poziția comună menționată» și că «Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem) intră sub incidența articolului 2 alineatul (3) [punctul] (ii) din Regulamentul nr. 2580/2001» (al treilea și al patrulea paragraf ale expunerilor de motive ale actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014), Consiliul evocă decizii pe care autoritățile americane și ale Regatului Unit le-ar fi adoptat, astfel cum reiese din motive și din dosar, în anul 2001 împotriva reclamantei (al cincilea-al șaptelea paragraf ale expunerilor de motive ale actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014). În expunerea de motive a Regulamentului de punere în aplicare nr. 790/2014 […], Consiliul evocă, pentru prima dată, o decizie americană din 18 iulie 2012.

97 Aceste decizii evocate de Consiliu sunt, pe de o parte, o decizie a Secretary of State for the Home Departement (ministrul de interne, Regatul Unit) din 29 martie 2001 și, pe de altă parte, decizii ale guvernului Statelor Unite adoptate în temeiul articolului 219 din Legea Statelor Unite privind imigrația și cetățenia (US Immigration and Nationality Act, denumită în continuare «INA») și al Decretului executiv 13224.

28 Decizia din 22 iulie 2014 de actualizare și de modificare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931 și de abrogare a Deciziei 2014/72 (JO 2014, L 217, p. 35).

29 Regulamentul de punere în aplicare din 22 iulie 2014 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare nr. 125/2014 (JO 2014, L 217, p. 1).

98 Cu privire la aceste decizii, Consiliul face referire la faptul că, în ceea ce privește decizia Regatului Unit, aceasta este revizuită periodic de o comisie guvernamentală națională, iar în ceea ce privește deciziile americane, ele sunt supuse unui control administrativ și jurisdicțional.

99 Consiliul deduce din aceste considerații că «[d]eciziile în privința Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem) au fost luate de autorități competente în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931» (al optulea considerent al expunerilor de motive ale actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014).

100 În sfârșit, Consiliul «constată că deciziile sus-menționate […] sunt în continuare în vigoare și […] consideră că motivele care au determinat înscrierea Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem) pe lista [de înghețare a fondurilor] rămân valabile» (al nouălea paragraf al expunerilor de motive ale actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014). Consiliul deduce de aici că reclamanta trebuie să continue să figureze pe această listă (al zecelea paragraf al expunerilor de motive ale actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014).”

Rezumatul procedurii în primă instanță și hotărârea atacată

8. La 12 septembrie 2010, Hamas a introdus o acțiune în fața Tribunalului contestând, în esență, înscrierea sa pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). Aceasta a solicitat anularea avizului din iulie 2010 și a actelor Consiliului din iulie 2010 în măsura în care privesc Hamas și obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată. Hamas a solicitat ulterior modificarea cererii sale introductive astfel încât aceasta să includă și actele Consiliului din ianuarie 2011-iulie 2014. În consecință, Tribunalul a considerat că Hamas, prin acțiunea sa, solicită anularea avizului din iulie 2010 și a actelor Consiliului din iulie 2010-iulie 2014 (denumite în continuare, împreună, „actele atacate”), în măsura în care privesc Hamas, precum și obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată. Tribunalul a constatat că acțiunea Hamas și-a păstrat obiectul cu privire la actele atacate anterioare actelor Consiliului din iulie 2014 [30]. Cu toate acestea, a respins acțiunea ca inadmisibilă în măsura în care vizează anularea avizului din iulie 2010: acest aviz nu constituia un act atacabil în sensul articolului 263 TFUE [31].

9. Consiliul a solicitat Tribunalului respingerea acțiunii și obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată. Comisia Europeană a intervenit în susținerea concluziilor Consiliului.

10. Hamas a invocat patru motive în susținerea cererii sale de anulare a actelor Consiliului din iulie 2010 și din ianuarie 2011. Aceste motive se refereau la încălcarea dreptului său la apărare, la o eroare vădită de apreciere, la încălcarea dreptului de proprietate și, respectiv, la încălcarea obligației de motivare.

11. Hamas a invocat opt motive în susținerea cererii sale de anulare a actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014. Printre aceste motive se numără pretinsa încălcare a articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931 (primul motiv), insuficienta luare în considerare a evoluției situației „ca urmare a scurgerii timpului” (al patrulea motiv), principiul neamestecului (al cincilea motiv), încălcarea obligației de motivare (al șaselea motiv), încălcarea dreptului la apărare al Hamas și a dreptului la o protecție jurisdicțională efectivă (al șaptelea motiv).

12. Tribunal a examinat *al patrulea și al șaselea motiv* de anulare a actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014, *luate împreună*.

30 Punctul 60 din hotărârea atacată.

31 Punctul 76 din hotărârea atacată.

13. Tribunalul a enunțat mai întâi considerațiile generale și jurisprudența [cu privire la procesul de revizuire, obligația de motivare care îi revine în temeiul articolului 296 TFUE, marja de apreciere a Consiliului și temeiul juridic și de fapt al unei decizii întemeiate pe articolul 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931] în contextul cărora ar evalua motivele reținute de Consiliu drept temei al actelor din iulie 2011-iulie 2014 [32]. După descrierea conținutului expunerilor de motive ale actelor respective [33], Tribunal a arătat că, deși lista faptelor de violență pentru perioada ulterioară anului 2004 (în special pentru perioada 2010-2011) întocmită de Consiliu a jucat un rol determinant în aprecierea oportunității menținerii înghețării fondurilor Hamas, niciuna dintre aceste fapte de violență nu a fost examinată în decizia americană și în decizia Regatului Unit din 2001, invocate în aceste expuneri de motive [34]. Este adevărat că aceste fapte nici nu ar fi putut fi examinate în deciziile respective, având în vedere datele la care au avut loc [35]. În plus, deși expunerile de motive menționează în mod clar că aceste decizii naționale au rămas în vigoare, acestea nu conțin nicio referire la decizii naționale mai recente și, cu atât mai puțin, motivarea unor astfel de decizii (cu excepția expunerii de motive a actelor Consiliului din iulie 2014, care menționează, pentru prima dată, o decizie americană din iulie 2012) [36]. În ceea ce privește decizia americană din iulie 2012, Tribunal a constatat că Consiliul nu a furnizat niciun element care să permită să se cunoască motivarea concretă pe care s-a bazat decizia sa în legătură cu lista faptelor de violență care figurează în expunerea de motive a actelor Consiliului din iulie 2014 [37]. De asemenea, Tribunalul a respins ca inadmisibile alte decizii naționale la care s-a făcut referire în ședință (și care nu figurează în expunerea de motive a actelor Consiliului din iulie 2014, ulterioare ședinței) [38].

14. În ceea ce privește susținerea Consiliului că ar fi suficient să se consulte presa pentru a constata că Hamas revendică regulat acte de terorism, Tribunalul a arătat că această considerație coroborată cu lipsa oricărei referiri la decizii ale unor autorități competente mai recente decât faptele imputate și care să facă trimitere la acele fapte este dovada clară a faptului că Consiliul nu s-a întemeiat, atunci când a imputat reclamantei fapte de terorism (reținute pentru perioada ulterioară anului 2004), pe aprecieri cuprinse în decizii ale unor autorități competente, ci pe informații pe care le-a obținut din presă [39]. În consecință, Tribunalul a concluzionat că Consiliul nu a îndeplinit cerințele Poziției comune 2001/931 potrivit cărora baza factuală a unei decizii a Uniunii de înghețare a fondurilor trebuie să se întemeieze pe elemente examinate concret și reținute în decizii ale unor autorități naționale competente în sensul poziției comune respective [40]. Tribunalul a constatat că raționamentul Consiliului este următorul: Consiliul începe cu aprecieri care în realitate îi aparțin, calificând organizația Hamas drept „teroristă” și imputându-i o serie de fapte de violență culese din presă și de pe internet; acesta constată în continuare că faptele pe care i le impută Hamas se încadrează în definiția actului de terorism și că Hamas este un grup terorist în sensul Poziției comune 2001/931; numai *după* ce face aceste afirmații, Consiliul evocă decizii ale unor autorități naționale, anterioare faptelor imputate (cel puțin în cazul actelor Consiliului din iulie 2011-februarie 2014) [41]. Potrivit Tribunalului, Consiliul nu s-a mai întemeiat pe fapte care să fi fost apreciate mai întâi de autorități naționale, ci, mai degrabă, a exercitat el însuși funcțiile autorității competente în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931 [42].

32 Punctele 84-92 din hotărârea atacată.

33 A se vedea punctul 7 de mai sus.

34 Punctul 101 din hotărârea atacată.

35 Punctul 102 din hotărârea atacată.

36 Punctul 103 din hotărârea atacată.

37 Punctul 106 din hotărârea atacată.

38 Punctul 107 din hotărârea atacată.

39 Punctul 109 din hotărârea atacată.

40 Punctele 110 și 112 din hotărârea atacată.

41 Punctele 113-119 din hotărârea atacată.

42 Punctul 121 din hotărârea atacată. A se vedea de asemenea punctul 125.

15. În acest mod, Consiliul a încălcat sistemul pe două niveluri instituit prin Poziția comună 2001/931. Deși Consiliul, dacă este cazul și în cadrul puterii sale largi de apreciere, poate decide să mențină o persoană sau un grup pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3), în absența unei schimbări în situația de fapt, orice nou act de terorism pe care Consiliul îl include în motivarea sa cu ocazia revizuirii trebuie, în cadrul acestui sistem, să fi făcut obiectul unei examinări și al unei decizii a unei autorități competente [43].

16. De asemenea, Tribunalul a respins argumentul Consiliului și al Comisiei potrivit căruia absența oricărei referiri la decizii ale unor autorități competente s-a datorat faptului că Hamas ar fi putut și ar fi trebuit să atace măsurile restrictive luate împotriva sa la nivel național [44]. Acesta a considerat că argumentul Consiliului susținea constatările sale potrivit cărora Consiliul s-a întemeiat pe informații pe care le-a obținut din presă și de pe internet [45].

17. Tribunalul nu a fost de acord cu afirmația Consiliului potrivit căreia, în orice caz, în cadrul prezentei acțiuni, Hamas (în cererea introductivă) nu pare să conteste participarea sa la acte de terorism. Potrivit Tribunalului, Consiliul nu poate substitui, în fața Tribunalului, motivele actelor sale din iulie 2011-iulie 2014, reducând motivele inițial reținute în aceste acte la câteva elemente factuale pe care (potrivit Consiliului) Hamas le-ar fi admis în fața Tribunalului. Nici Tribunalul nu poate să efectueze el însuși o apreciere care este de competența Consiliului [46].

18. Pe baza acestor considerații, Tribunalul a concluzionat că, prin adoptarea actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014, Consiliul a încălcat atât articolul 1 din Poziția comună 2001/931, cât și obligația de motivare [47]. În consecință, a anulat actele Consiliului din iulie 2011-iulie 2014, precum și actele Consiliului din iulie 2010 și din ianuarie 2011. În ceea ce privește cea de a doua categorie de acte, Tribunalul a constatat că nu se contesta faptul că nici aceste acte nu conțin vreo trimitere la decizii ale unor autorități naționale competente referitoare la faptele imputate reclamantei. În consecință, acestea erau afectate de aceeași încălcare a obligației de motivare [48].

Cereri și observații formulate în cadrul recursului

19. Consiliul, susținut de Comisie și de guvernul francez, solicită Curții anularea hotărârii atacate, pronunțarea unei hotărâri definitive cu privire la aspectele care constituie obiectul recursului și obligarea Hamas la plata cheltuielilor de judecată suportate de Consiliu în primă instanță și în cadrul prezentului recurs. Hamas solicită Curții respingerea recursului și obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată suportate de Hamas în primă instanță și în apel.

20. În ședința din 3 mai 2016, aceleași părți au prezentat observații orale.

21. Prin intermediul *primului motiv de recurs*, Consiliul susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în aprecierea sa cu privire la faptul că Consiliul s-ar fi bazat pe informații disponibile în domeniul public pentru revizuirea efectuată în temeiul articolului 1 alineatul (6) din Poziția comună 2001/931.

43 Punctele 126 și 127 din hotărârea atacată.

44 Punctul 128 din hotărârea atacată.

45 Punctele 129-131 și 141 din hotărârea atacată.

46 Punctele 138-140 din hotărârea atacată.

47 Punctul 137 din hotărârea atacată.

48 Punctul 141 din hotărârea atacată.

22. *În primul rând*, Tribunalul, în mod eronat, a apreciat că Consiliul trebuie să furnizeze în mod regulat noi motive care să explice de ce o persoană sau un grup continuă să facă obiectul măsurilor restrictive. Acest principiu este contrar celor statuate de Curte în Hotărârea Al-Aqsa/Consiliul și Țările de Jos/Al-Aqsa [49] și celor statuate de Tribunal în Hotărârile People's Mojahedin Organization of Iran/Consiliul [50] și Al-Aqsa/Consiliul [51]. În prima cauză, Consiliul nu a fost obligat să modifice motivarea pe parcursul unei perioade de aproape șase ani. Rezultă că Curtea a admis (implicit) posibilitatea menținerii unei persoane sau a unei entități pe listă în perioada respectivă, în cazul în care nu există nicio informație nouă din partea autorităților competente în sprijinul scoaterii de pe listă. La fel ca în situația Stichting Al-Aqsa, având în vedere interzicerea Hamas în Regatul Unit, era extrem de dificil ca Hamas să comită noi acte de terorism care să conducă la noi decizii în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931. Același lucru este valabil și în ceea ce privește deciziile americane. În plus, dacă Hamas ar fi contestat interzicerea sa sau dacă ar fi existat o revizuire *ex officio* a deciziilor menționate, acest lucru ar fi avut ca rezultat noi decizii.

23. *În al doilea rând*, Tribunalul a respins în mod eronat recurgerea de către Consiliu la informații disponibile în domeniul public. Această decizie este de asemenea contrară propriei jurisprudențe anterioare, în conformitate cu care o decizie luată de o autoritate competentă ar putea să nu fie suficientă pentru a decide menținerea unei persoane sau a unui grup pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) [52]. Chiar în absența unei decizii ulterioare a unei autorități competente, Consiliul avea dreptul de a menține Hamas pe această listă. În prezenta cauză, informațiile disponibile public pe care și-a întemeiat Consiliul decizia au fost utilizate numai pentru acest scop (indiferent de faptul că Consiliul ar fi putut menține înscrierea pe listă în baza deciziilor existente ale autorităților competente). Această concluzie este conformă cu cele statuate de Curte în Hotărârile Al-Aqsa/Consiliul și Țările de Jos/Al-Aqsa [53]. Prin urmare, o modificare a situației de fapt ar putea rezulta într-o schimbare a statutului juridic a deciziei inițiale întemeiate pe articolul 1 alineatul (4) sau în noi informații cu privire la activitățile grupului înscris pe listă. În cazul în care decizia inițială întemeiată pe articolul 1 alineatul (4) nu a fost anulată sau retrasă, problema relevantă în contextul unei revizuiri este dacă există un motiv de scoatere de pe listă, iar nu dacă există un motiv de reînscriere a persoanei sau a grupului în cauză pe listă. De asemenea, raționamentul Tribunalului ar conduce la rezultatul absurd conform căruia, pe de o parte, decizia Consiliului de a menține Hamas pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) ar fi fost valabilă dacă Consiliul s-ar fi limitat la invocarea listei inițiale prevăzute la articolul 2 alineatul (3), fără a menționa informații suplimentare, și, pe de altă parte, era cunoscut public faptul că Hamas a comis noi atacuri teroriste (aspect pe care Hamas l-a recunoscut în cererea sa introductivă formulată inițial în fața Tribunalului).

24. *În al treilea rând*, Tribunalul a săvârșit o eroare atunci când a constatat că Consiliul a utilizat propriile constatări factuale, pe baza informațiilor disponibile în mod public, în vederea reexaminării. Această constatare este de asemenea contrară Hotărârii Curții Al-Aqsa/Consiliul și Țările de Jos/Al-Aqsa, citată anterior. Se ridică de asemenea problema modului în care Consiliul acționează în circumstanțe în care se constată existența unor fapte care sunt în mod clar „teroriste" și care sunt revendicate public de o persoană sau de un grup înscris pe listă. În astfel de împrejurări, sistemul pe două niveluri nu necesită inițierea procedurilor la nivel național.

49 Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Al-Aqsa/Consiliul și Țările de Jos/Al-Aqsa, C-539/10 P și C-550/10 P, EU:C:2012:711 (denumită în continuare „Hotărârea Al-Aqsa"), punctele 145 și 146.

50 Hotărârea din 23 octombrie 2008, People's Mojahedin Organization of Iran/Consiliul, T-256/07, EU:T:2008:461 (denumită în continuare „Hotărârea PMOI"), punctele 109 și 112.

51 Hotărârea din 9 septembrie 2010, Al-Aqsa/Consiliul, T-348/07, EU:T:2010:373.

52 Tribunalul a invocat Hotărârea PMOI, punctul 81.

53 Hotărârea Al-Aqsa, punctul 82.

25. *În al patrulea rând*, Tribunalul a săvârșit o eroare prin faptul că a anulat măsurile contestate pe baza faptului că Consiliul a făcut referire la informații disponibile în domeniul public. Aceste informații erau relevante pentru a decide cu privire la scoaterea Hamas de pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). În absența unor astfel de elemente în sprijinul scoaterii de pe listă, Consiliul ar putea lua decizia de a menține Hamas pe această listă.

26. Răspunsul Hamas la primul motiv de recurs este următorul:

27. *În primul rând*, Hamas nu este de acord cu afirmația Consiliului că Tribunalul a statuat că deciziile întemeiate pe articolul 1 alineatul (6) din Poziția comună 2001/931 trebuie să se bazeze pe noi motive sau decizii ale unor autorități competente. Tribunalul a insistat mai degrabă asupra faptului că motivarea actelor atacate trebuie să se bazeze pe fapte care au fost examinate de autoritățile competente. În plus, Consiliul nu se poate prevala de deciziile anterioare ale autorităților competente fără a analiza faptele care au stat la baza acestor decizii. Mai mult decât atât, nu i se poate reproșa Hamas că nu a contestat imputările de fapt ale Consiliului în fața instanțelor naționale: nu au existat noi decizii care să poată fi contestate.

28. *În al doilea rând*, Hamas susține că obligația de motivare și necesitatea existenței unei baze factuale suficiente se aplică de asemenea deciziilor prin care Consiliul menține o persoană sau un grup pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). În revizuirea pe care o efectuează, Consiliul nu poate porni de la premisa că o persoană sau un grup ar trebui înscrise în continuare pe lista respectivă. În prezenta cauză, Consiliul a invocat deciziile sale inițiale de înscriere pe listă (pe care Hamas nu le-a contestat). Cu toate acestea, atunci când Hamas a fost inclusă pentru prima oară pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3), nu exista încă posibilitatea de a contesta respectivele decizii în fața Tribunalului pe baza faptului că Consiliul nu ar fi motivat suficient respectivele decizii. În fapt, Consiliul nu a comunicat informații precise sau elementele din dosar care să arate că, în ceea ce privește Hamas, au fost adoptate decizii în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931. De asemenea, Consiliul nu a informat Hamas cu privire la elementele care justifică înscrierea acesteia pe listă. Aceasta înseamnă de asemenea că instanțele Uniunii nu pot verifica acum dacă faptele care au condus la înscrierea inițială a Hamas pe listă de către Consiliu au fost suficient de credibile și au fost examinate de o autoritate competentă.

29. De asemenea, Consiliul susține în mod eronat că decizia sa ar fi fost oricum valabilă chiar și în cazul în care nu ar fi inclus în expunerea de motive o enumerare a celor mai recente date și informații suplimentare, deoarece s-a bazat pe deciziile inițiale ale autorităților competente. Acest lucru presupune că Consiliul ar fi putut să se bazeze exclusiv pe informații preluate din aceste decizii. Deși Consiliul a invocat o serie de presupuse atacuri teroriste comise de Hamas (atât în actele contestate, cât și în cursul procedurii în fața Curții), acesta nu a prezentat nicio dovadă cu privire la acele fapte. Consiliul nu poate nici să invoce articole de presă în acest scop.

30. *În al treilea rând*, Hamas observă că Consiliul pare să reproșeze Tribunalului că a ajuns la concluzia (logică) că Consiliul a imputat el însuși faptele. Consiliul susține în mod greșit că nu există nicio îndoială cu privire la caracterul terorist al acțiunilor Hamas. De asemenea, atunci când acționează în conformitate cu Poziția comună 2001/931, acesta nu dispune de competența de a caracteriza faptele în acest mod. Argumentul Consiliului potrivit căruia îi este imposibil să solicite autorității judiciare să evalueze faptele noi nu este relevant, deoarece Tribunalul nu a impus o astfel de cerință Consiliului. De asemenea, Tribunalul nu a dispus ca Consiliul să solicite autorităților americane sau celor din Regatul Unit să interzică din nou Hamas. Tribunalul doar a insistat asupra faptului că, atunci când Consiliul se întemeiază pe fapte noi, aceste fapte să fie evaluate de o autoritate competentă.

31. *În al patrulea rând*, Hamas consideră că era insuficient ca Consiliul să se limiteze la a afirma că deciziile naționale inițiale rămân valabile. Este de competența Consiliului să evalueze dacă Hamas a continuat să fie caracterizată ca fiind teroristă într-un mod care este în conformitate cu Poziția comună 2001/931. Deși Consiliul a făcut referire la o decizie americană din 18 iulie 2012 în expunerea de motive a Regulamentului de punere în aplicare nr. 790/2014, Tribunalul a constatat în mod corect că nu exista niciun element care să arate că raționamentul care a stat la baza deciziei respective se aplica actelor pe care s-a întemeiat Consiliul. În măsura în care Consiliul s-a întemeiat exclusiv pe deciziile inițiale, actele contestate au fost insuficient motivate.

32. Prin intermediul celui de *al doilea motiv de recurs*, Consiliul susține că Tribunalul a săvârșit o eroare concluzionând că deciziile autorităților americane nu constituie un temei suficient pentru înscrierea Hamas pe listă.

33. *În primul rând*, o decizie a unei autorități administrative poate fi o decizie în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931. Acest lucru a fost confirmat atât de către Curte în Hotărârea Al-Aqsa/Consiliul și Țările de Jos/Al-Aqsa [54], cât și de către Tribunal în Hotărârea People's Mojahedin Organization of Iran/Consiliul [55].

34. *În al doilea rând*, în temeiul Poziției comune 2001/931, autoritatea națională competentă trebuie să constate faptele care stau la baza deciziilor naționale. În cazul în care decizia nu este luată de o autoritate judiciară, protecția jurisdicțională este garantată, oferind persoanei sau grupului în cauză posibilitatea de a contesta această decizie în fața instanțelor judecătorești naționale. Tribunalul a săvârșit o eroare impunând ca Consiliul să cunoască toate elementele de fapt pe baza cărora Secretarul de Stat al SUA a inclus Hamas pe listă. Articolul 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931 nu impune ca aceste elemente să fie comunicate Consiliului. De asemenea, Consiliul nu poate să se substituie autorității competente. În cazul în care poziția Tribunalului ar fi admisă, aceasta ar însemna că, atunci când o persoană sau un grup contestă în mod direct decizia privind înscrierea sa pe listă în fața instanțelor Uniunii (iar nu a instanțelor naționale), este de competența instanțelor Uniunii să examineze motivele care au stat la baza înscrierii pe listă. În plus, nu este realist să se impună ca informațiile care stau la baza deciziei de interzicere la nivel național să constituie baza factuală a deciziei Consiliului de a aplica măsuri restrictive. În cele din urmă, în cazul în care autoritățile americane revizuiesc decizia într-o manieră corespunzătoare, Consiliul trebuie să ia în considerare această evoluție.

35. *În al treilea rând*, în prezenta cauză, legislația americană permitea contestarea deciziei înscrierii Hamas pe listă ca organizație teroristă.

36. *În al patrulea rând*, Hamas nu a contestat niciodată înscrierea sa pe listă de către autoritățile americane.

37. *În al cincilea rând*, menținerea poziției Tribunalului ar echivala cu un reviriment jurisprudențial în raport cu Hotărârea People's Mojahedin Organization of Iran/Consiliul [56], inclusiv în raport cu constatarea potrivit căreia „[…] Consiliul acționează în mod rezonabil și prudent într-o situație în care […] decizia autorității administrative naționale competente pe care se bazează decizia comunitară de înghețare a fondurilor poate face sau face obiectul unei acțiuni în justiție potrivit legislației interne, această instituție refuză în principiu să adopte o poziție cu privire la temeinicia argumentelor de fond invocate de persoana în cauză în susținerea unei astfel de acțiuni, înainte de a cunoaște soluția acesteia. În caz contrar, într-adevăr, aprecierea efectuată de Consiliu, în calitate de instituție politică sau administrativă, ar risca să intre în conflict cu aprecierea efectuată de instanța națională

54 Hotărârea Al-Aqsa, punctele 70 și 71.

55 Hotărârea PMOI, punctul 144.

56 Hotărârea PMOI, punctele 144-147.

competentă, în ceea ce privește anumite aspecte de fapt sau de drept”[57]. Menținerea poziției Tribunalului ar implica de asemenea că o persoană sau un grup ar putea bloca în mod deliberat înscrierea sa pe listă prin necontestarea deciziilor luate de autoritățile competente în fața instanțelor judecătorești și organelor jurisdicționale naționale, precum și faptul că o autoritate administrativă ar putea decide cu titlu definitiv asupra elementelor (de fapt) din dosar. În plus, această soluție are drept rezultat un risc de „forum shopping” (alegere a instanței mai favorabile).

38. Hamas consideră că al doilea motiv de recurs este inadmisibil, întrucât Tribunalul nu a efectuat nicio constatare cu privire la aspectul dacă deciziile americane reprezintă un temei suficient pentru înscrierea Hamas pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). Tribunalul a constatat mai degrabă că Consiliul și-a întemeiat imputările factuale pe informații din presă și nu pe decizii ale unor autorități competente. Cu titlu subsidiar, Hamas susține că al doilea motiv este inadmisibil în măsura în care contestă constatările factuale ale Tribunalului.

39. Cu titlu încă mai subsidiar, Hamas susține că deciziile americane nu au fost luate de autorități competente în sensul Poziției comune 2001/931 și nu ar putea constitui temei suficient pentru înscrierea Hamas pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). În această privință, Hamas susține că autoritățile americane în cauză nu au făcut decât să întocmească o listă a organizațiilor teroriste cărora ar trebui să li se aplice măsuri restrictive. Astfel de decizii nu îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931 (cu excepția deciziilor de înscriere pe listă adoptate de Consiliul de Securitate al ONU). În plus, în ceea ce privește în mod specific deciziile unor autorități ale unor țări terțe, Hamas subliniază că principiul cooperării loiale se aplică între Consiliu și autoritățile din statele membre ale Uniunii. Hamas insistă asupra necesității de a verifica dacă țara terță urmărește aceleași obiective ca cele ale Uniunii Europene și oferă aceleași garanții ca autoritățile competente ale statelor membre. Hamas contestă argumentele Consiliului în ceea ce privește nivelul de protecție a dreptului la apărare, obligația de motivare și dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă în temeiul legislației americane.

40. Hamas arată că Consiliul susține în mod greșit că Tribunalul ar fi săvârșit o eroare prin faptul că a considerat că Consiliul nu putea să se bazeze pe o decizie americană, fără a avea acces la faptele și la analizele care stau la baza acestei decizii. Potrivit unei jurisprudențe constante, nu este suficient ca Consiliul să se întemeieze pe o decizie a unei autorități competente. Consiliul trebuie să explice motivele pentru care consideră un grup ca fiind un grup terorist și să furnizeze elemente care să arate că această calificare rămâne relevantă la momentul revizuirii.

41. Prin intermediul celui de *al treilea motiv de apel*, Consiliul susține că Tribunalul a săvârșit o eroare concluzionând că ordinul de scoatere în afara legii emis de Regatul Unit nu constituie temei suficient pentru înscrierea Hamas pe listă. Chiar în cazul în care Consiliul nu se putea prevala de deciziile americane, Tribunalul era obligat să examineze dacă ordinul din 2001 emis de Regatul Unit constituia un temei valabil și suficient pentru a menține Hamas pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). Deși Tribunalul a admis că ordinul emis de Regatul Unit a rămas valabil, acesta a considerat implicit că decizia respectivă a fost revocată între timp sau a devenit caducă. Curtea a admis deja că ordinul din 2001 emis de Regatul Unit a fost o decizie luată de o autoritate competentă în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931. În plus, Consiliul îl putea invoca fără a fi necesar să aibă acces la faptele și la analizele care stau la baza acestei decizii.

42. Hamas arată că cel de al treilea motiv de recurs este inadmisibil în măsura în care Tribunalul nu a constatat că ordinul din 2001 emis de Regatul Unit nu constituia un temei suficient pentru înscrierea Hamas pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) și, în subsidiar, în măsura în care acest motiv se referă la constatările factuale ale Tribunalului. Cu titlu încă mai subsidiar, Hamas susține că ordinul

57 Hotărârea PMOI, punctul 147.

din 2001 emis de Regatul Unit nu a fost emis de o autoritate competentă în sensul Poziției comune 2001/931 și că nu ar putea constitui un temei suficient pentru înscrierea Hamas pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). Aceasta adaugă că, în timp ce decizia americană se referea la Hamas, ordinul de interdicție din 2001 emis de Regatul Unit viza numai Brigăzile al-Qassem.

Analiză

Considerații introductive

43. Există o suprapunere considerabilă între problemele ridicate în prezentul recurs și cele ridicate în cauza C-599/14 P, Consiliul/LTTE. Aceste seturi de Concluzii ar trebui citite împreună. Dacă este cazul, vom face trimitere la Concluziile noastre prezentate în cauza Consiliul/LTTE pentru a aprecia motivele de recurs invocate de Consiliu în prezenta cauză.

44. La fel ca cererea de recurs în cauza respectivă, prin prezentul recurs, Curtea este invitată, în esență, să (re)analizeze arhitectura mecanismului prin care măsurile restrictive impuse de Uniune în temeiul Poziției comune 2001/931 și al Regulamentului nr. 2580/2001 sunt menținute, precum și rolul statelor membre și al țărilor terțe în cadrul acestui sistem.

45. În cadrul acestui sistem, se poate face o distincție între: (i) înscrierea inițială pe listă și (ii) decizia de a menține o persoană, o entitate sau un grup pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). În ceea ce privește primul tip de decizie, Poziția comună 2001/931 prevede procedura pe care Consiliul urmează să o aplice și materialele pe care trebuie să se bazeze. Astfel de norme nu sunt prevăzute pentru al doilea tip de decizie. Acest al doilea tip de decizie a făcut obiectul acțiunii formulate de Hamas în fața Tribunalului și care este în discuție în cadrul prezentului recurs.

46. Articolul 1 alineatul (6) din Poziția comună 2001/931 prevede numai revizuirea periodică a numelor persoanelor și grupurilor înscrise pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) pentru a se asigura că există motive pentru a le menține pe listă. În cadrul prezentului recurs, principalele puncte sunt reprezentate de modul în care Consiliul poate stabili că există astfel de motive și de actele pe care Consiliul trebuie să le comunice persoanelor sau grupurilor respective.

47. După cum reiese din articolul 1 alineatul (6) din Poziția comună 2001/931, în lipsa unor motive pentru a menține o persoană sau un grup pe listă, Consiliul trebuie să o retragă sau să o „scoată de pe listă”[58]. În această privință, este cert că Hamas nu a prezentat Consiliului observații și elemente de probă care să poată afecta motivele înscrierii sale pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) și care ar putea duce la scoaterea sa de pe listă. În contextul unui alt tip de măsuri restrictive, Curtea a decis că, în cazul în care aceste observații și elemente de probă sunt furnizate și luate în considerare în modificarea motivelor includerii unei persoane în decizia adoptată în cadrul PESC, modificarea trebuie să apară și în regulamentul adoptat în temeiul TFUE[59].

48. În pledoaria sa, Consiliul pune un accent deosebit pe faptul că Hamas nu a contestat niciuna dintre deciziile naționale pe care s-a întemeiat Consiliul sau regulamentele Consiliului prin intermediul cărora a fost inițial înscrisă și apoi menținută pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). Cu toate acestea, în opinia noastră, revizuirea unui regulament al Consiliului presupune examinarea aspectului dacă Consiliul a respectat normele aplicabile din dreptul Uniunii, inclusiv condițiile stabilite în Poziția comună 2001/931 și drepturile fundamentale. Nimic din aceste norme nu face ca această revizuire să depindă de aspectul dacă partea interesată a contestat mai întâi decizia autorității competente în fața instanței naționale competente.

58 Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 72.
59 Hotărârea din 1 martie 2016, National Iranian Oil Company/Consiliul, C-440/14 P, EU:C:2016:128, punctul 55.

Primul motiv de apel

Introducere

49. Primul motiv de apel al Consiliului privește în esență aspectul dacă aceasta se poate baza, în contextul unei evaluări în temeiul articolului 1 alineatul (6) din Poziția comună 2001/931, pe informații care se află în domeniul public.

50. Acest motiv de apel se întemeiază pe patru argumente: (i) Tribunalul a solicitat în mod eronat Consiliului să furnizeze periodic noi motive care să justifice de ce partea în cauză ar trebui să facă în continuare obiectul măsurilor restrictive, (ii) Tribunalul a respins în mod eronat recurgerea de către Consiliu la informații disponibile în domeniul public, (iii) Tribunalul a considerat în mod eronat că Consiliul a făcut propriile constatări factuale, pe baza informațiilor disponibile în mod public, în vederea efectuării revizuirii în sensul articolului 1 alineatul (6) din Poziția comună 2001/931 și (iv) Tribunalul a comis o eroare atunci când a anulat măsurile contestate pe motiv că Consiliul a făcut referire la informații disponibile în mod public.

51. În opinia noastră, al doilea și al treilea argument sunt, în esență, identice. În consecință, le vom analiza împreună.

Consiliul are obligația de a furniza periodic noi motive care să justifice de ce un grup face în continuare obiectul măsurilor restrictive?

52. Primul argument al Consiliului în susținerea primului său motiv invocat în prezenta cauză corespunde cu primul argument invocat în susținerea celui de al doilea motiv de recurs în cauza Consiliul/LTTE.

53. Ceea ce am arătat în analizarea acestui motiv în Concluziile noastre prezentate în cauza respectivă se aplică și în prezenta cauză[60]. În opinia noastră, nu poate exista, pe de o parte, o regulă rigidă și intangibilă care să dea Consiliului dreptul de a menține o persoană sau un grup pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) numai în cazul în care există decizii ale unor autorități competente adoptate sau cunoscute de Consiliu după înscrierea inițială sau ulterioară. Pe de altă parte, decizia inițială (deciziile inițiale) utilizată (utilizate) ca temei pentru înscrierea inițială pe listă nu va (vor) fi întotdeauna suficientă (suficiente) în contextul unei revizuiri. Atunci când Consiliul adoptă o decizie în temeiul articolului 1 alineatul (6) fără a se baza pe o nouă decizie a unei autorități competente, acesta trebuie să se asigure că decizia unei autorități competente, pe care s-a bazat anterior pentru adoptarea deciziei inițiale sau a unei decizii subsecvente de menținere a unei persoane sau a unui grup pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3), reprezintă încă un temei suficient pentru a arăta că sunt motive să continue să facă acest lucru.

54. Prin urmare, atunci când se bazează pe fapte și pe elemente de probă care au stat la baza deciziei anterioare a (deciziilor anterioare ale) autorității competente (chiar dacă aceste decizii au fost revocate din motive care nu au legătură cu aceste fapte și elemente de probă care demonstrează implicarea în acte sau în activități de terorism[61]), Consiliul trebuie să arate că faptele și elementele de probă pe care decizia inițială a (deciziile inițiale ale) autorității competente s-a (s-au) bazat continuă să justifice aprecierea sa că persoana sau grupul în cauză prezintă un risc de terorism și că, prin urmare, măsurile preventive sunt justificate. Având în vedere că deciziile autorităților competente se referă în mod necesar la fapte anterioare acestor decizii, rezultă că, cu cât este mai lungă perioada dintre aceste

60 A se vedea punctele 77-92 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-599/14 P.

61 Aceasta era situația în Hotărârea Al-Aqsa, punctele 83-90.

fapte și decizia inițială, pe de o parte, și noua decizie a Consiliului de a menține o persoană sau un grup pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3), pe de altă parte, cu atât este mai mare obligația Consiliului de a verifica cu rigurozitate dacă, la momentul revizuirii, concluzia sa continuă să fie în mod valabil întemeiată pe decizia respectivă și pe faptele care stau la baza acesteia [62].

55. În cazul în care decizia anterioară a autorității competente a fost reînnoită sau extinsă, Consiliul trebuie să verifice în ce temei a fost operată respectiva modificare. Rezultă că analiza Consiliului nu poate fi complet identică cu cea efectuată atunci când adoptă decizia inițială prevăzută la articolul 1 alineatul (6), bazată pe aceeași decizie a unei autorități competente. Este necesar să se ia în considerare cel puțin elementul temporal. Acest lucru trebuie să se reflecte și în expunerea de motive.

56. În opinia noastră, prin hotărârea atacată, Tribunalul *nu* a constatat că Consiliul trebuie să furnizeze periodic noi motive care să explice de ce a decis menținerea unei persoane sau a unui grup pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). Nici noi nu sugerăm că acesta este obligat să facă acest lucru. Tribunalul a criticat mai degrabă Consiliul pentru întocmirea unei liste de acte de violență care păreau a juca un rol determinant în decizia sa de a menține Hamas pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3), fără a explica, în actele atacate, motivele pentru care a considerat că aceste acte au fost stabilite și analizate în decizii ale unor autorități competente. În opinia Tribunalului, în mod evident, acesta nu este cazul deciziilor Regatului Unit și SUA din 2001 pe care s-a întemeiat Consiliul în expunerea sa de motive. Acest lucru rezultă cu claritate din cuprinsul punctelor 101-112, 119 și 127 din hotărârea atacată. Punctul 133 din hotărârea atacată rezumă poziția Tribunalului: în expunerea de motive care i-a fost prezentată nu există nicio trimitere la nicio decizie a unei autorități competente referitoare la elementele factuale reținute de Consiliu împotriva reclamantei.

57. În consecință, considerăm că Tribunalul a reținut în mod justificat că, întrucât nu a existat nicio nouă sau altă decizie a unei autorități competente care să constituie un temei satisfăcător pentru a susține că existau motive pentru a înscrie Hamas pe listă, Consiliul nu putea să se prevaleze de o listă de atacuri teroriste pretins săvârșite de organizația respectivă fără ca aceste fapte să fie indicate în decizii ale unor autorități competente.

58. Am dori să adăugăm că Consiliul nu se poate întemeia nici pe faptul că, întrucât scoaterea în afara legii a unui grup face dificilă comiterea de către grupul respectiv de noi acte de terorism, noile decizii ale autorităților competente referitoare la acesta devin mai puțin evidente. Eficacitatea interzicerii unui grup nu exonerează Consiliul de obligația sa de a se asigura că o persoană sau un grup este menținut pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) pe baza unor decizii ale unor autorități competente. În plus, o decizie a unei autorități competente care a justificat înscrierea inițială pe listă poate fi relevantă și pentru listele ulterioare, în condițiile în care Consiliul constată că (și explică de ce) rămâne un temei suficient pentru a se considera că există un risc care să justifice aplicarea măsurii restrictive [63].

59. În consecință, respingem primul argument al Consiliului.

62 În ceea ce privește un alt tip de sancțiune, a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia și alții/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 156.

63 A se vedea punctele 77-92 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-599/14 P.

Consiliul poate să se bazeze pe materiale din surse publice pentru a decide menținerea unui grup pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3)?

60. Cel de al doilea și cel de al treilea argument invocate de Consiliu în susținerea primului său motiv de recurs corespund în mare parte celui de al doilea argument invocat în susținerea celui de al doilea motiv de recurs în cauza Consiliul/LTTE. În concluziile noastre prezentate în acea cauză, am reținut (pentru motivele prezentate în respectivele concluzii [64]) că, pentru a decide menținerea unei persoane sau a unei entități pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3), Consiliul nu poate să invoce motive bazate pe fapte și pe elemente de probă găsite în altă parte decât în deciziile autorității competente. Aceleași concluzie și raționament se aplică și în prezenta cauză.

61. În consecință, considerăm că nu există nicio eroare în interpretarea dată de Tribunal Poziției comune 2001/931, care figurează la punctul 110 din hotărârea atacată, potrivit căreia baza de fapt a unei decizii de înghețare a fondurilor în materie de terorism nu poate să se întemeieze pe elemente pe care Consiliul le-a obținut din presă sau de pe internet. Tribunalul a observat, în mod corect la punctul 121 din hotărârea atacată că a permite Consiliului să facă acest lucru ar însemna că această instituție îndeplinește rolul de autoritate competentă în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931. Cu toate acestea, astfel cum a precizat Tribunalul la punctul 127 din hotărârea atacată, în cadrul sistemului decizional pe două niveluri, orice nou act de terorism pe care Consiliul îl introduce în expunerea sa de motive trebuie să fi făcut obiectul unei examinări în cadrul unei decizii emise de o autoritate competentă.

62. În consecință, respingem al doilea și al treilea argument ale Consiliului.

Tribunal a anulat în mod justificat actele contestate?

63. Al patrulea argument al Consiliului invocat în susținerea primului său motiv de recurs corespunde celui de al treilea argument al Consiliului invocat în susținerea celui de al doilea motiv de recurs și celui de al doilea argument invocat în susținerea celui de al treilea motiv de recurs în cauza Consiliul/LTTE.

64. În Concluziile noastre prezentate în acea cauză [65], am respins logica pe care se întemeiază argumentul Consiliului potrivit căruia, întrucât nu se poate ține seama de actele recente astfel cum acestea au fost documentate în presă, nu a intervenit nicio modificare în situația de fapt și, în consecință, LTTE poate fi menținută pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). Am explicat că, în cazul în care nu există o altă decizie sau o decizie mai nouă a unei autorități competente (în ceea ce privește alte fapte), Consiliul trebuie totuși să examineze, pe baza faptelor și a elementelor de probă prezentate în decizia pe care s-a bazat anterior, dacă există în continuare un risc de implicare în acte teroriste și, prin urmare, un motiv de înscriere pe listă. Acest lucru implică de asemenea faptul că Consiliul ar fi trebuit să explice de ce ordinul din 2001 emis de Regatul Unit continuă să fie un temei suficient pentru decizia de a menține pe listă LTTE și că Tribunalul ar fi trebuit să abordeze acest argument. Aprecierea Tribunalului în ceea ce privește aspectul dacă Consiliul a procedat în acest fel a făcut obiectul celui de al treilea motiv al Consiliului în cauza respectivă.

65. Suntem de aceeași părere cu privire la prezenta cauză.

66. În primul rând, Tribunalul a anulat actele contestate ale Consiliului din iulie 2011-iulie 2014 întrucât a constatat că Consiliul a încălcat articolul 1 din Poziția comună 2001/931, precum și obligația de motivare [66].

64 A se vedea punctele 96-107 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-599/14 P.

65 A se vedea punctele 109-112 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-599/14 P.

66 A se vedea punctele 137 și 141 din hotărârea atacată.

67. În al doilea rând, nu rezultă în mod necesar că, întrucât Consiliul nu își putea întemeia decizia pe fapte pe care le identifica el însuși, acesta nu putea totuși decide să mențină Hamas pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3), fără nicio altă examinare. După cum am arătat mai sus, în cazul în care nu există o altă decizie sau o decizie mai nouă a unei autorități competente (în ceea ce privește alte fapte), Consiliul trebuie totuși să examineze, pe baza faptelor și a elementelor de probă prezentate în decizia pe care s-a bazat anterior, *dacă există în continuare un risc de implicare în acte teroriste* și, prin urmare, un motiv de înscriere pe listă [67]. Aceasta implică de asemenea faptul că Consiliul ar fi trebuit să explice motivul pentru care deciziile naționale adoptate în 2001 de Regatul Unit și de SUA constituie în continuare un temei suficient pentru decizia sa și că Tribunalul ar fi trebuit să abordeze acest argument. La fel ca în Hotărârea Consiliul/LTTE, constatările Tribunalului cu privire la aspectul dacă Consiliul a acționat în acest sens fac obiectul celui de al treilea motiv al Consiliului.

68. În consecință, respingem al patrulea argument al Consiliului.

Al doilea motiv de recurs

69. Al doilea motiv de recurs al Consiliului este acela că Tribunalul a comis o eroare concluzionând că deciziile autorităților americane constituie un temei suficient pentru înscrierea Hamas pe listă.

70. Spre deosebire de hotărârea atacată în cauza Consiliul/LTTE, în această hotărâre Tribunalul nu s-a pronunțat cu privire la aspectul dacă decizia unei țări terțe poate constitui o decizie luată de o autoritate competentă în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931 și, în cazul unui răspuns afirmativ, în ce condiții.

71. În opinia noastră, primul, al treilea și al patrulea argument avansate în susținerea prezentului motiv trebuie, așadar, să fie respinse ca inoperante: Tribunalul pur și simplu nu a tras concluziile despre care Consiliul susține că sunt eronate. Astfel, Tribunalul nu a făcut nicio constatare cu privire la aspectul dacă decizia unei autorități administrative din Statele Unite poate fi o decizie în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931 (primul argument). Acest lucru rezultă în mod clar din lectura coroborată a punctelor 99 și 101 din hotărârea atacată. De asemenea, Tribunalul nu a făcut constatări nici cu privire la aspectul dacă recurgerea la o astfel de decizie ar trebui să depindă de aspectul dacă grupul înscris pe listă poate contesta și a contestat în mod efectiv, în temeiul legislației Statelor Unite, decizia de înscriere a acesteia pe listă drept o organizație teroristă (al treilea și al patrulea argument).

72. De asemenea, Consiliul susține că Tribunalul i-a impus în mod eronat să cunoască toate elementele de fapt pe baza cărora Secretarul de Stat al SUA a înscris Hamas pe listă (al doilea argument). În această privință, Consiliul invocă punctele 129-132 din hotărârea atacată. Nu interpretăm hotărârea atacată în același mod. La punctul 129, Tribunalul a reafirmat necesitatea existenței unei baze factuale rezultate din decizii ale unor autorități competente pentru a supune o persoană sau un grup unor măsuri restrictive. Aceasta este în concordanță cu obiectivul de a se asigura că orice persoană sau grup este înscris pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3) doar pe o bază factuală suficient de solidă [68]. La punctul 130, Tribunalul a constatat că această obligație se aplică indiferent de comportamentul persoanei sau al grupului vizat. Acesta a subliniat de asemenea necesitatea de a include, în expunerea de motive, deciziile autorităților naționale competente care au examinat concret și au reținut faptele de terorism pe care Consiliul le preia drept bază factuală pentru propriile decizii. Această concluzie este în concordanță cu cerința potrivit căreia Consiliul trebuie să verifice dacă decizia unei autorități competente este suficient de precisă, astfel încât (i) să identifice persoana sau grupul vizat și (ii) să se stabilească posibila legătură [astfel cum este descrisă la articolul 1 alineatul (2) din Poziția comună 2001/931] între persoana sau grupul vizat și actele

67 A se vedea în special punctul 88 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-599/14 P.

68 A se vedea de asemenea Concluziile noastre prezentate în cauza C-599/14 P, punctul 99 și jurisprudența citată.

teroriste, astfel cum sunt definite la articolul 1 alineatul (3) din aceeași poziție comună [69]. Punctele 131 și 132 se referă la constatările Tribunalului, menționate la punctele anterioare, în sensul că Consiliul s-a întemeiat, în realitate, pe informații pe care el însuși le-a obținut și, respectiv, la limitele controlului jurisdicțional.

73. În consecință, în opinia noastră, din cuprinsul acestor considerente nu reiese că Tribunalul a solicitat Consiliului să cunoască toate elementele factuale pe baza cărora a fost adoptată o decizie de către o autoritate competentă dintr-o țară terță. De fapt, din coroborarea acestor considerente cu alte părți din hotărârea atacată (în special cu punctele 103, 106 și 110) reiese clar că Tribunalul doar a constatat (pe bună dreptate) că Consiliul nu își poate întemeia concluziile pe o decizie luată de o autoritate competentă fără a cunoaște motivele reale pe baza cărora a fost adoptată respectiva decizie. Astfel cum a arătat Tribunalul la punctul 114 din hotărârea atacată, Consiliul trebuie să ia drept temei factual al aprecierii sale decizii ale unor autorități naționale care au luat în considerare fapte precise și care au acționat pe baza acestora înainte de a verifica dacă faptele menționate constituie într-adevăr „acte de terorism”, iar grupul vizat este într-adevăr „un grup”, în sensul definiției date de Poziția comună 2001/931.

74. În cele din urmă, în opinia noastră, al cincilea argument al Consiliului nu poate susține cel de al doilea motiv de recurs, potrivit căruia Tribunalul a comis o eroare concluzionând că deciziile autorităților americane nu constituie temei suficient pentru înscrierea Hamas pe listă. Acest argument privește posibilele consecințe ale raționamentului Tribunalului. Cu toate acestea, astfel cum am arătat deja, Consiliul a interpretat în mod eronat partea relevantă din hotărârea atacată.

75. În orice caz, faptul că decizia autorității competente pe care se întemeiază Consiliul nu a fost contestată în fața unei instanțe naționale nu exonerează Consiliul de obligația sa de a verifica dacă, în ceea ce privește aprecierea sa întemeiată pe decizia respectivă, sunt îndeplinite condițiile relevante prevăzute la articolul 1 alineatele (4) și (6) din Poziția comună 2001/931, și nici de obligația de a furniza o expunere de motive adecvată.

76. În consecință, respingem argumentele invocate în susținerea celui de al doilea motiv de recurs.

Al treilea motiv de recurs

77. Al treilea motiv de recurs al Consiliului se referă la faptul că Tribunalul a comis o eroare de drept neconcluzionând că înscrierea Hamas pe listă se putea întemeia pe ordinul din 2001 emis de Regatul Unit. Acest motiv corespunde celui de al treilea motiv de recurs invocat în cauza Consiliul/LTTE.

78. Primul argument al Consiliului este acela că, în cazurile anterioare, Tribunalul a admis deja că respectivul ordin reprezintă o decizie a unei autorități competente în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931. În opinia noastră, acest argument nu poate susține al treilea motiv de recurs. Tribunalul nu a făcut nicio referire explicită la statutul acestei decizii. Nici raționamentul său nu sugerează (în mod expres sau implicit) că acesta a considerat că ordinul din 2001 emis de Regatul Unit *nu* reprezintă o decizie a unei autorități competente. În plus, nu suntem de acord cu interpretarea punctului 105 din hotărârea atacată în sensul că Tribunalul a constatat că ordinul respectiv fusese revocat sau devenise caduc. Acest punct ține de dezbaterea Tribunalului cu privire la absența unor decizii ale unor autorități competente în care să fie examinate și stabilite actele de violență pe care Consiliul și-a întemeiat decizia pentru perioada de după 2004.

69 A se vedea de asemenea Concluziile noastre prezentate în cauza C-599/14 P, punctul 80 și jurisprudența citată.

79. Al doilea argument al Consiliului este că Tribunalul a comis o eroare de drept atunci când a concluzionat că ordinul din 2001 emis de Regatul Unit nu a reprezentat sau nu mai poate reprezenta o decizie valabilă în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931 și atunci când a constatat că Consiliul ar fi trebuit să aibă la dispoziție toate elementele care au condus la adoptarea de către Home Secretary a respectivului ordin. Adoptăm aceeași poziție ca în cazul argumentului echivalent prezentat în cauza Consiliul/LTTE [70]. În opinia noastră, Tribunalul nu a făcut astfel de aprecieri. După ce a constatat, la punctul 101 din hotărârea atacată, că lista faptelor de violență pentru perioada ulterioară anului 2004 joacă un rol determinant în aprecierea oportunității menținerii Hamas pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3), Tribunalul s-a concentrat pe aspectul dacă expunerea de motive face referire la decizii ale unor autorități competente în care aceste fapte sunt examinate. Astfel de decizii trebuiau în mod necesar să fie adoptate ulterior comiterii faptelor și, prin urmare, în niciun caz nu puteau include ordinul de interdicție din 2001 emis de Regatul Unit. În plus, am explicat deja motivul pentru care considerăm că Consiliul susține în mod greșit că Tribunalul a solicitat Consiliului să cunoască toate elementele invocate de autoritățile competente pentru interzicerea măsurile contestate [71].

80. Acestea fiind spuse, ca și în cazul celui de al treilea motiv de recurs invocat în cauza Consiliul/LTTE, din cel de al treilea motiv al Consiliului rezultă în mod implicit că, după ce a constatat că Consiliul nu se putea întemeia pe lista actelor de violență pentru perioada ulterioară anului 2004 fără ca aceste acte să fi fost examinate în cadrul deciziilor autorității competente, Tribunalul ar trebui să constate totuși că ordinul din 2001 emis de Regatul Unit (al treilea motiv de recurs nu privește decizia americană) oferă o bază suficientă pentru adoptarea regulamentelor atacate.

81. Poziția noastră este cea stabilită în Concluziile noastre prezentate în cauza Consiliul/LTTE [72]. Astfel, considerăm că, deși a acceptat faptul că Consiliul a invocat, în expunerile de motive ale actelor Consiliului din iulie 2011-iulie 2014, deciziile naționale inițiale (în special ordinul din 2001 emis de Regatul Unit), Tribunalul a constatat că Consiliul menționase numai faptul că acestea au rămas în vigoare [73]. Tribunalul nu a stabilit, în mod expres, niciun fel de concluzii pe baza acestui fapt. Astfel, deși Consiliul susține în mod greșit că Tribunalul a comis o eroare de drept prin faptul că a constatat că ordinul din 2001 emis de Regatul Unit nu poate sau nu mai poate fi considerat o decizie valabilă a unei autorități competente, este mai puțin clar dacă, în realitate, Tribunalul a omis să ia în considerare această întrebare (care a fost adresată în mod clar, având în vedere susținerile Hamas întemeiate pe insuficienta luare în considerare a evoluției situației ca urmare a scurgerii timpului și pe încălcarea obligației de motivare) [74].

82. Suntem de acord cu Consiliul că, după ce a constatat că anumite motive nu ar putea justifica decizia de a menține Hamas pe listă și, prin urmare, respectiva decizie ar trebui anulată, Tribunalul trebuia să meargă mai departe tocmai pentru a examina celelalte motive și pentru a verifica dacă cel puțin unul dintre aceste motive era suficient în sine pentru a susține decizia [75]. Numai în cazul în care aceste alte motive nu erau suficient de precise și de concrete pentru a constitui temei pentru înscrierea pe listă, măsurile contestate puteau fi anulate. Cu toate acestea, Tribunalul a omis să facă astfel de constatări în această privință. Raționamentul Tribunalului s-a limitat, în esență, la o constatare de fapt, și anume că Consiliul s-ar fi mărginit la a cita deciziile naționale anterioare și a declara că rămân valabile. Din acest motiv, cel de al treilea motiv ar trebui admis, iar hotărârea Tribunalului ar trebui anulată.

70 A se vedea în special punctele 116-126 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-599/14 P.

71 A se vedea punctul 73 de mai sus.

72 A se vedea punctele 117-123 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-599/14 P.

73 Punctul 103 din hotărârea atacată. A se vedea de asemenea punctele 100 și 119.

74 A se vedea punctele 79 și 80 din hotărârea atacată.

75 Hotărârea din 28 noiembrie 2013, Consiliul/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punctul 72 și jurisprudența citată.

83. Din fericire, stadiul procedurii în prezenta cauză permite Curții să pronunțe o hotărâre definitivă asupra acestui aspect, în conformitate cu articolul 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție. În cadrul celui de al patrulea și al celui de al șaselea motiv, Hamas a susținut că Consiliul s-ar fi mărginit la a cita o serie de fapte și a afirma că deciziile naționale erau în continuare în vigoare. Aceasta a reproșat Consiliului că nu ar fi luat suficient în considerare evoluția situației ca urmare a scurgerii timpului. În plus, a reclamat faptul că Consiliul nu a oferit nicio indicație cu privire la faptele reținute împotriva sa în aceste decizii naționale.

84. Am explicat atât în prezentele Concluzii, cât și în Concluziile noastre prezentate în cauza Consiliul/LTTE motivele pentru care apreciem că Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat că Consiliul, în aprecierea sa cu privire la menținerea Hamas de pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3), nu putea să se bazeze (în expunerea sa de motive) pe o listă de noi fapte care nu au fost evaluate și stabilite prin decizii ale autorităților competente. Astfel, problema care se pune este dacă era suficient să indice, în expunerile de motive ale măsurilor atacate, fie că deciziile inițiale ale autorităților competente (în special ordinul din 2001 emis de Regatul Unit) rămân valabile, fie (fără alte argumente) că a fost adoptată o decizie a unei autorități competente.

85. Pentru motivele pe care le-am expus deja, în special la punctele 77-91 din Concluziile noastre prezentate în cauza Consiliul/LTTE, considerăm că această precizare nu este suficientă. În consecință, concluzionăm că actele contestate trebuie anulate pentru acest motiv[76]. În aceste condiții, nu este necesară examinarea celorlalte motive invocate de Hamas în primă instanță.

Post-scriptum

86. Atât cererea introductivă formulată de Hamas în primă instanță, cât și prezentul recurs formulat de Consiliu se referă, în esență, mai degrabă la aspecte procedurale decât de fond. În formularea prezentelor concluzii, ne-am abținut în mod deliberat de la a lua poziție pe fond cu privire la aspectul dacă comportamentul imputat Hamas, astfel cum a fost evaluat și stabilit prin decizii ale unor autorități competente, justifică înscrierea și/sau menținerea grupului respectiv și/sau a membrilor săi pe lista prevăzută la articolul 2 alineatul (3). În consecință, prezentele concluzii ar trebui interpretate ca referindu-se exclusiv la garantarea supremației legii și la respectarea garanțiilor procedurale și a dreptului la apărare.

Concluzie

87. În lumina tuturor considerațiilor de mai sus, propunem Curții să declare:

– admiterea recursului Consiliului Uniunii Europene;

– anularea Hotărârii pronunțate de Tribunal în cauza T-400/10;

– anularea Deciziilor 2010/386/PESC din 12 iulie 2010, 2011/70/PESC din 31 ianuarie 2011, 2011/430/PESC din 18 iulie 2011 ale Consiliului de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului, a Deciziilor 2011/872/PESC din 22 decembrie 2011, 2012/333/PESC din 25 iunie 2012, 2012/765/PESC din 10 decembrie 2012, 2013/395/PESC din 25 iulie 2013, 2014/72/PESC din 10 februarie 2014 și 2014/483/PESC din 22 iulie 2014 ale Consiliului de actualizare și de modificare a listei persoanelor, grupurilor și entităților care fac obiectul articolelor 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC privind

76 În măsura în care unele dintre actele respective se referă la politica externă și de securitate comună, competența Curții în acest sens se întemeiază pe articolul 24 alineatul (1) TUE și pe articolul 275 al doilea paragraf TFUE.

aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului și de abrogare a Deciziilor 2011/430, 2011/872, 2012/333, 2012/765, 2013/395 și 2014/72, în măsura în care privesc Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem);

– anularea Regulamentelor de punere în aplicare (UE) ale Consiliului nr. 610/2010 din 12 iulie 2010, nr. 83/2011 din 31 ianuarie 2011, nr. 687/2011 din 18 iulie 2011, nr. 1375/2011 din 22 decembrie 2011, nr. 542/2012 din 25 iunie 2012, nr. 1169/2012 din 10 decembrie 2012, nr. 714/2013 din 25 iulie 2013, nr. 125/2014 din 10 februarie 2014 și nr. 790/2014 din 22 iulie 2014 privind punerea în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului și de abrogare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 1285/2009, nr. 610/2010, nr. 83/2011, nr. 687/2011, nr. 1375/2011, nr. 542/2012, nr. 1169/2012, nr. 714/2013 și, respectiv, nr. 125/2014 în măsura în care privesc Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem);

– obligarea Consiliului, în conformitate cu articolul 138 alineatul (3) și cu articolul 184 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, la plata propriilor cheltuieli de judecată și a două treimi din cheltuielile de judecată efectuate de Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem) în prezentul recurs;

– obligarea Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem), în conformitate cu articolul 138 alineatul (3) și cu articolul 184 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, la plata restului de cheltuieli de judecată efectuate în prezentul recurs;

– obligarea Consiliului, în conformitate cu articolul 138 alineatul (1) și cu articolul 184 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, la plata propriilor cheltuieli de judecată și a cheltuielilor de judecată efectuate de Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem) în primă instanță și

– obligarea guvernului francez și a Comisiei Europene, în conformitate cu articolul 140 alineatul (1) și cu articolul 184 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, la plata propriilor cheltuieli de judecată.